

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 20/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och av 18 kap. 16 och 32 § i sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 september 2013 regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och av 18 kap. 16 och 32 § i sjukförsäkringslagen (RP 80/2013 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Minna Ojala, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Pekka Humalto, social- och hälsovårdsministeriet
- ledande expert Tomi Peltomäki, Skatteförvaltningen
- Tax Partner Risto Löf, PricewaterhouseCoopers som representant för Suomen Veroasian tuntijat ry
- professor Marjaana Helminen, Helsingfors universitet.

Dessutom har skriftligt yttrande lämnats av

- finansministeriet
- Skattebetalarnas Centralförbund rf
- Ålands landskapsregering.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och sjukförsäkringslagen ändras.

Lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst ändras så att bestämmelserna om beskattningen av förvärvsinkomst motsvarar EU-rätten och rättspraxis vid Europeiska unionens domstol. Begränsat skattskyldigas förvärvsinkomster i Finland kan enligt förslaget beskattas i den ordning som anges i lagen om beskattningsförfarande. Beskattning enligt lagen om beskattningsförfarande ska gälla sådana be-

gränsat skattskyldiga som bor i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller i en stat eller inom ett område som omfattas av ett avtal om handräckning och utbyte av information i skatteärenden, eller som är innehavare av ett sådant uppehållstillstånd som avses i forskardirektivet.

Förvärvsinkomsten beskattas i den ordning som anges i lagen om beskattningsförfarande, om den begränsat skattskyldige uppvisar behövliga utredningar om inkomsten och de avdrag som hänför sig till inkomsten vid ansökan om ett

skattekort för begränsat skattskyldig och lämnar in skattekortet till betalaren av prestationen, eller vid ansökan om att det belopp som ska debiteras vid förskottsuppbörden uträknas i den ordning som anges i lagen om beskattningsförfarande. Den skattskyldige kan dessutom inom tiden för sökande av ändring framställa ett yrkande om beskattning enligt den lagen. Det föreslås att de nuvarande bestämmelserna om källskatt på förvärvsinkomst inte ändras, eftersom de fortfarande ska tillämpas om den skattskyldige inte ansöker om ett skattekort enligt lagen om beskattningsförfarande, eller annars meddelar sin önskan om att beskattningen ska verkställas i den ordning som anges i lagen om beskattningsförfarande.

I propositionen föreslås det att den lön, pension och på socialskyddet grundad betalning som förvärvats någon annanstans än i Finland och som är skattepliktig inkomst i den skattskyldiges hemviststat beaktas när skatten på inkomsten från Finland fastställs. Dessutom beaktas ovannämnda inkomster i Finland som till följd av ett skatteavtal inte kan beskattas. Dessa in-

komster från utlandet eller Finland ska dock inte beaktas, om den begränsat skattskyldige är bosatt i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller är innehavare av ett sådant uppehållstillstånd som avses i forskardirektivet, och om den beskattningsbara nettoförvärvsinkomst som den skattskyldige erhållit i Finland under skatteåret utgör minst 75 procent av den skattskyldiges totalinkomst.

I propositionen föreslås det dessutom att resekostnadsersättningar som betalats till begränsat skattskyldiga och ersättningar till mottagare av sjöarbetsinkomst är skattefria vid källbeskattningen i enlighet med inkomstskattelagen.

I propositionen föreslås det också att sjukförsäkringslagen ändras, så att när lagen om beskattningsförfarande tillämpas ska det vid fastställandet av sjukförsäkringens sjukvårdspremie och dagpenningspremie tillämpas samma bestämmelser som på allmänt skattskyldiga.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014 och de ska tillämpas på prestationer som betalas den dag lagen träder i kraft eller därefter.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet anser att propositionen behövs och tillstyrker den utan ändringar.

Syftet med propositionen är att ändra bestämmelserna om beskattningen av begränsat skattskyldiga så att de fullt ut motsvarar den gällande EU-rätten.

Bakgrund till propositionen

Bakgrunden till propositionen är en skrivelse och en officiell anmärkning från kommissionen våren 2012. Kommissionen fäste i dem uppmärksamhet vid sammanlagt fyra punkter där den gällande lagstiftningen i Finland står i konflikt med EU-rätten. Det är frågan om situationer där bestämmelserna i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst, dvs. *källskattelagen*, kan leda till att en begränsat skatt-

skyldig beskattas strängare än en allmänt skattskyldig med samma inkomst. Kommissionen anser att detta begränsar den fria rörligheten för arbetstagare. Eftersom begränsningarna inte kan motiveras av tvingande skäl av allmänintresse är det i praktiken nödvändigt att ändra bestämmelserna.

Kommissionens anmärkningar gäller den fasta inkomstskattesatsen på 35 procent, schablonmässiga och fasta avdrag för inkomstens förvärvande (510 euro/mån. eller 17 euro/dag), den likviditetsnackdel som den rigida förskottsinnehållningen medför för begränsat skattskyldiga som tjänar minst 75 procent av sin totalinkomst i Finland och ojämlikt bemötande i fråga om ersättning för vissa kostnader. Bestämmelserna har möjliggjort en schablonartad slutlig beskattning vid inkomstens källa och även medfört mindre skyldigheter för inkomsttagaren. Att förfä-

randet varit enkelt och effektivt kan dock inte motivera ett ojämnt bemötande av boende i EU- och EES-länder.

Utskottets allmänna bedömning

De lösningar regeringen föreslår är konsekventa och väl avvägda. Lösningarna tar hänsyn till den begränsat skattskyldiges rättigheter på ett sätt som i praktiken eliminerar diskrimineringen i relation till allmänt skattskyldiga som är bosatta i Finland, men som inte heller placerar begränsat skattskyldiga i en bättre ställning än de som är bosatta här.

Propositionen är också motiverad och godtagbar till den del som den går utöver vad EU-rätten kräver. Det gäller bl.a. bestämmelsernas räckvidd, som enligt förslaget ska sträcka sig också till personer bosatta i stater eller områden med vilka Finland har ett gällande avtal om handräckning eller informationsutbyte. Detta motiveras med en strävan efter ett så enkelt förfarande som möjligt samt med att arbetstagarna ska behandlas lika. Viktigt är också att myndigheterna genom en begränsning som gäller den skattskyldiges hemviststat vid behov kan begära behövliga uppgifter av hemviststaten eller området. Utskottet delar dessa åsikter.

En icke-diskriminerande behandling säkerställs å sin sida genom att en begränsat skattskyldigs förvärvsinkomster beskattas enligt lagen om beskattningsförfarandet, om den skattskyldige kräver det. Skatten fastställs då enligt den allmänna inkomstkatteskalan, och vid beräkningen av den skattskyldighets inkomst godkänns samma avdrag som vid beskattningen av allmänt skattskyldiga. Detta gäller även person- och familjespecifika avdrag oberoende av hur stor del av sina inkomster den skattskyldige får i Finland. Trots att förslaget också till denna del sträcker sig längre än EU-rätten förutsätter, är det enligt utskottet motiverat med tanke på tydligheten i systemet. Lösningen förenklar förfarandet för alla parter och har i praktiken ingen inverkan på skatteintäkterna.

Med tanke på kravet på icke-diskriminering är det dessutom väsentligt att en beskattning enligt lagen om beskattningsförfarande i fortsättning-

en är möjlig redan i samband med förskottsinnehållningen. Beskattningen är alltså också till denna del den samma som för allmänt skattskyldiga, även om det kräver viss aktivitet av den skattskyldige själv. För en korrekt beskattning är det i praktiken nödvändigt att den skattskyldige lämnar uppgifter om bl.a. avdrag och inkomster i andra länder än Finland. Också i det hänseendet är propositionen befogad.

Utskottet ser ingen anledning att ändra förslaget om att en genomsnittlig skattesats tillämpas på begränsat skattskyldiga i fråga om kommunalskatten. I regel bestäms kommunalskatten utifrån personens hemkommun och varierar därför i olika delar av landet. Eftersom en begränsat skattskyldig inte är bosatt i Finland kan inte samma förfarande tillämpas. Det kan ge utslag i enskilda fall, men i grunden är det frågan om en annan situation. EU-domstolen har inte heller fällt något avgörande i saken och det har därför inte krävts till exempel att man i beskattningen skulle tillämpa den lägsta kommunalskattesatsen. Också de sakkunniga som utskottet hört menar att propositionen kan godkännas. Den säkerställer att beskattningen av en begränsat skattskyldigs förvärvsinkomster är rättvis på EU-nivå på ett sätt som motsvarar EU-rättens nuvarande utvecklingsfas.

Ytterligare synpunkter

Regeringen strävar alltså genom propositionen till att beskattning enligt lagen om beskattningsförfarande inte heller ska bli mer förmånlig för en begränsat skattskyldig än beskattningen av dem som är bosatta i Finland. Utskottet anser att detta är nödvändigt med hänsyn till likabehandlingen. Detta säkras genom en bestämmelse om progressiv beskattning av inkomster i utlandet. Skattesatsen för beskattningsbar förvärvsinkomst i Finland påverkas alltså i regel också av de inkomster personen får i andra länder. I vissa fall, där beskattningsnivån redan är tillräckligt hög, tillämpas denna bestämmelse dock inte. Så blir fallet bl.a. när en person bosatt i en EES-stat får minst 75 procent av nettoförvärvsinkomsterna från arbete i Finland. Inkomster som förvärvats någon annanstans beaktas inte heller när in-

komsterna från Finland enbart utgörs av pension, som också enligt gällande lag beskattas enligt lagen om beskattningsförfarande. Dessa begränsningar är motiverade och säkerställer med enkla medel en icke-diskriminerande beskattning.

Tidigare nämndes att beskattning enligt lagen om beskattningsförfarande förutsätter skyldighet att tillförlitligt redogöra för inkomster från hela världen och för avdrag som hänför sig till dessa inkomster. Det automatiska utbytet av information är inte tillräckligt omfattande emellan EU- och EES-länderna och utgör åtminstone inte ännu något fungerande alternativ. Det enda sättet att nå ett korrekt resultat är att den skattskyldige kan lämna en tillförlitlig utredning över uppgifterna. Med hänsyn till detta är propositionen motiverad. Det föreslagna förfarandet är dessutom flexibelt på så sätt att den skattskyldige kan begära beskattning enligt lagen om beskattningsförfarande i olika stadier av beskattningen — i samband med förskottsinnehållningen, under beskattningsprocessen eller genom rättelseyrkande i efterhand. Därigenom säkerställs att den begränsat skattskyldige om han eller hon så önskar kommer att beskattas enligt lagen om beskattningsförfarande.

Den föreslagna modellen innebär å andra sidan också att källbeskattning av förvärvsinkomsterna är möjlig även i fortsättningen. Det är enligt utskottet motiverat, eftersom källbeskattning är ett enkelt och effektivt sätt att beskatta inkomst som uppstår i källstaten. I vissa fall kan

det ha betydelse att valet av beskattningsförfarande enligt förslaget är slutligt. Den skattskyldige kan alltså inte välja den beskattningsform som är mest gynnsam varje enskilt år. Förslaget är således i sin helhet ändamålsenligt, även om valmöjligheten i sig inte hindrar att källbeskattningen kan strida mot EU-rätten i enskilda fall.

Propositionens konsekvenser

Vid bedömningen av propositionens konsekvenser har utskottet sökt ledning i reformen om pensionsinkomster för begränsat skattskyldiga (2006), då de erlagda källskatterna på pensionsinkomster halverades. Om det upprepas nu kommer skatteintäkterna att minska med cirka 16—18 miljoner euro per år. Å andra sidan är det känt att merparten av de pensioner som betalas till personer i utlandet är relativt låga och att beskattningen av små pensionsinkomster är avsevärt lindrigare än den fasta källbeskattningen. Så är inte nödvändigtvis fallet i fråga om andra förvärvsinkomster. Konsekvenserna för skatteintäkterna kan alltså vara mindre än vad som uppskattades ovan, i synnerhet då den skattskyldige har kvar möjligheten att överklaga beskattningsförfarandet, vilket inte är fallet när det gäller beskattningen av pensionsinkomst.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 8 november 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
medl. Leena Harkimo /saml (delvis)
Pertti Hemmilä /saml
Jouko Jääskeläinen /kd
Timo Kalli /cent
Sampsa Kataja /saml
Esko Kiviranta /cent
Mika Lintilä /cent
Mikaela Nylander /sv (delvis)
Heli Paasio /sd
Kari Rajamäki /sd

Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Jouko Skinnari /sd
Osmo Soininvaara /gröna (delvis)
Kari Uotila /vänst
Ville Vähämäki /saf
ers. Johanna Karimäki /gröna (delvis)
Ismo Soukola /saf
Anne-Mari Virolainen /saml (delvis)
Juha Väättäinen /saf.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.